

# REPUBLIKA

Rok II

ŁÓDŹ, SOBOTA 27 MARCA 1926 r.

NUMER POJEDYNCZY 20 GROSZY

№ 86

 REDAKCJA I ADMINISTRACJA: PIOTRKOWSKA 49  
 GODZINY PRZYJĘĆ REDAKCJI 6-7 POPOŁUDNIU

WYDANIE PORANNE.

 TELEFONY REDAKCJI: 27-24, 36-43, 36-44.  
 TELEFON ADMINISTRACJI: 22-14

## EX P. P. S. LUX!

Od dzisiejszej uchwały socjalistów w sprawie pensji dla urzędników zależą losy rządzącej koalicji.

Sprawozdawca parlamentarny „Il. Republiki“ (L.) telefonuje:

Chaos, niepewność, nie tylko jutro, ale najbliższych godzin, sprzeczne dyamentalnie, przeciwnie sobie wiadomości i wreszcie żaden rezultat.

W takich oto słowach streszcza się orzebię dnia wczorajszego w sejmie, bynajmniej nie weselszego, niż onegdajszy.

### BOMBA P. ZDZIECHOWSKIEGO W WEWNĘTRZNYM LOCARNIE.

Rano zdawało się, że jesteśmy na najlepszej drodze do umiłowanego przez premiera Skrzyńskiego „wewnętrznego Locarna“, któremu na imię w sejmie obecnie kompromis. Na pozór wszystko szło składnie. Zebrała się komisja skarbowa. Posłowie przygotowywali się do popołudniowego plenarnego posiedzenia sejm.

Na komisji budżetowej, gdzie rozpatrywano budżet ministerstwa skarbu, minister Zdziechowski wygłosił „okolicznościowe przemówienie“. Z pewnością byłoby lepiej dla koalicji i rządu, gdyby był poniechał tego kroku i pozostawił referentowi Michalskiemu trud obronienia budżetu.

P. Zdziechowski bowiem, broniąc swej pozycji, oświadczył, że nigdy nie słyszał o wiażącej koalicję umowie, że pensje pracowników państwowych ulegną niższości tylko na pierwszy kwartał, czyli do 1 kwietnia b. r.

Rzecz prosta, że oświadczenie to wywołało formalne oburzenie na lewicy koalicyjnej.

Istnieje bowiem, jak wiadomo, okólnik rady ministrów ze stycznia b. r. w którym wyraźnie powiedziano, że od 1 kwietnia pensje pracowników państwowych powrócą do normy z grudnia 1925 roku.

### COŚ SIĘ TOCZY KU ŚMIERCI!

Poseł Diamand, którego interpelowaliśmy w kilka chwil po ukończeniu przemówienia p. Zdziechowskiego i który dotychczas należał do zwolenników kompromisu oświadczył naszemu korespondentowi:

— Coś się toczy ku śmierci! Nic nie może tego powstrzymać! To już jest fakt!

Dodajemy od siebie, że pod tem czemś rozumieć należy koalicję.

To oświadczenie p. Diamanda, członka klubu PPS., od którego zależy kompromis, dawało dużo do myślenia. To też korespondent nasz zwrócił się do prezesa klubu PPS., posła Marka, z prośbą o wyjaśnienie sytuacji, na co otrzymał taką odpowiedź:

— Właśnie w tej chwili (godzina 12 w południe) rozpoczyna się konferencja niektórych ministrów z premierem Skrzyńskim. Myślny poszli — mówi da tej poseł Marek — na najdalej idące u-

stępstwa. Teraz wszystko zależy od związku ludowo - narodowego. Jeżeli klub ten w dalszym ciągu popierać będzie ministra Zdziechowskiego wówczas niema już o czem mówić.

Należało więc czekać na wynik obrad, które toczyły się w gmachu ministerstwa spraw zagranicznych.

### FORMUŁA KOMPROMISOWA PREMIERA SKRZYŃSKIEGO.

Oczekiwanie to zostało sownie nagrodzone, gdyż na naradach, w których wzięli udział premier Skrzyński i ministrowie: Barlicki, Chałczyński i Kiernik zaaprobowano następującą formułę, wyśniętą przez szefa rządu:

W projekcie przewidywanego budżetowego na m. kwiecień zamieszczony zostanie artykuł, który postanawia, że uposażenia urzędników wypłacane będą

pierwszego kwietnia b. r. tylko tytułem zaliczki.

Ostateczną wysokość płac określi nowa ustawa uposażeniowa, której projekt opracowany będzie przy udziale pięciu ministrów parlamentarnych, a sama ustawa obowiązywać będzie wstecz od kwietnia b. r.

Gdy wiadomość o tej formule doszła do kuluarów sejmowych, zdawało się, że kompromisowi już nic nie zagraża, tembardziej, że propozycje premiera Skrzyńskiego przyjęły do wiadomości pozytywnej cztery stronnictwa koalicyjne.

Teraz należało czekać na decyzję PPS.

O godzinie 5-ej po południu zebrała się komisja parlamentarna tego klubu.

Obradowała ona cztery i pół godziny. Z lokalu PPS. raz poraz dochodziły coraz fantastyczniejsze wieści.

### Paradoks „konsekwentnej“ opozycji. Pos. Dąbski, b. prezes związku legjonistów, odmawia państwu rekruta.

Nasz sprawozdawca parlamentarny (L.) telefonuje:

Na wczorajszym plenarnym posiedzeniu sejm doszło do gorszącej sceny, której smutnym bohaterem był osławiony rozłamowiec z „Wyzwolenia“, poseł Jan Dąbski, i jego warcholacy zwolennicy.

Głosowano ustawę o poborze rekruta. I cóż się okazało? Stronnictwo chłopskie pod wodzą ambitnego, a napuszonego p. Dąbskiego głosowało razem z komunistami, białorusinami, ukraińcami i enpeerowcami za skreśleniem ustawy czyli, że odmówili państwu rekruta.

Poseł Dąbski, oficer rezerwy, b. prezes związku legjonistów okręgu warszawskiego, kawaler rozmaitych orderów polskich i zagranicznych, za którym biegali na czworakach, nieszczęsny twórca traktatu ryskiego, wieczny polawiacz teki ministerjalnej w znaczącej przez siebie atmosferze politycznej, niedoszły i niedouczony dyplomata,

dzisiaj idzie w ślad za Targowicą i odmawia Polsce obrony zbrojnej.

Członek tego sławetnego stronnictwa chłopskiego, b. legjonista, major rezerwy pos. Polakiewicz w głosowaniu udziału nie brał i nadsyła nam następujące oświadczenie:

„W głosowaniu nad ustawą o poborze rekruta na 1926 rok stronnictwo chłopskie opowiedziało się za wnioskiem pos. Nazaruka, odrzucając projekt ustawy. W głosowaniu udziału nie brałem, ponieważ nie solidaryzowałem się z większością klubu stronnictwa chłopskiego, które popierało także wniosek posła Liebermana (zinnieszenie kontyngentu do 150 tysięcy).

Gdybym brał udział w głosowaniu, oczywiście wypowiedziałbym się przeciwko wnioskowi posła Nazaruka, wychodząc z założenia, że stanowisko zdecydowanej opozycji wobec rządu nie powinno znajdować wyrazu w odrzuceniu wogóle ustaw o charakterze konieczności państwowych.

### Sowiety przerachowały się

i muszą teraz oszczędzać na wszystkich frontach.

Przewodniczący rady komisarzy ludowych A. J. Rykow odwiedził w tych dniach Leningrad, a przy okazji tej wygłosił w leningradzkiej radzie krajowej referat o sytuacji ekonomicznej związku sowieckiego. Z referatu tego warto zanotować następujące szczegóły.

„Na jesieni roku ubiegłego oceniliśmy zbyt powierzchownie zawartość naszej portmonetki i zaczęliśmy żyć z komfortem, na jaki nie pozwalają nam nasze środki finansowe.

Dotychczas żyliśmy, jak człowiek, który zarabia miesięcznie 100 rubli, wy daje 150.

Przeleczyliśmy jeszcze raz nasze pieńdze i przyszliśmy do wniosku, że musimy bezwzględnie ograniczyć nasz program eksportowy i importowy oraz cały wogóle program naszego przemysłu.

Sprawdziliśmy naprzykład znaczną ilość plugów motorowych, a nie posiadamy licznych innych niezbędnych narzędzi rolniczych. Sprawdziliśmy maszynę do wiazania snopów, a nie posiadamy postrońków, którebyśmy te snopy wiazali.

Ale na to wszystko niema już rady. Nasz przemysł włókienniczy nie jest w stanie pokryć zapotrzebowania bawełny ale i na to niema rady.

Około 40 proc. naszych dzieci wioskich nie może uczęszczać do szkół, a ilość dzieci bezdomnych w całym związku sowieckim wynosi 500.000; nie jesteśmy w stanie pokonać kryzysu mieszkaniowego.

Jednym słowem przerachowaliśmy się. A teraz musimy oszczędzać, oszczędzać i jeszcze raz oszczędzać.

Oto dowiadujemy się, że kompromis jest już rzeczą pewną. Wiadomość ta natychmiast prostowano i oświadczone nam, że wszystko się wali.

Wreszcie około godziny 9-ej i pół wieczorem, w nagrodę za cierpliwość, wszyscy w sejmie dowiedzieli się, że PPS. żadnej uchwały nie powzięła i od kładła decyzję do dziś (soboty).

Korespondent nasz dowiedział się na stępujących szczegółów o przebiegu posiedzenia komisji parlamentarnej P.P.S.

### W ŁONIE PPS OPOZYCJA WZRASTA.

Dyskusja była niezwykle burzliwa. — Dochodziło do ostrych tarć słownych pomiędzy zwolennikami utrzymania koalicji, a jej przeciwnikami.

Na kurytarzu dochodziły odgłosy okrzyków i dźwięki dzwonka przewodniczącego, który uspakajał towarzyszy.

Do decyzji żadnych dojść nie mogło, albowiem w tym wypadku decydującą instancją P.P.S. są połączone C.K.W. i Klub, które zbiorą się dziś o godz. 1-ej w południe.

Korespondent nasz mógł ustalić, że na komisji parlamentarnej PPS. zaaprobowano w zasadzie pierwszą część formuły, proponowanej przez premiera Skrzyńskiego, mianowicie, że pensje wypłacone pierwszego kwietnia mają być traktowane jako zaliczki.

Znaczna jednak ilość posłów opowiedziała się przeciwko pozostałym ustępom proponowanego kompromisu, a mianowicie tym, które mówią o nowej ustawie uposażeniowej.

Znaczna część posłów nie chce nawet słyszeć o jakiejś nowej ustawie i za da przywrócenia plac grudniowych.

Na tle tem jutro rozegra się generalna batalja w klubie P. P. S.

Komu da zwycięstwo — trudno przesądzić.

Jednak, jak nas dochodzą słuchy, opozycja antykoalicyjna przez niezreczność wczorajszą ministra Zdziechowskiego pozyskała dwa głosy, czyli że z onegdajszych 17 posłów, którzy wypo wiedzieli się za wnioskiem posła Perla opozycja wzrosła do 19 głosów, czyli właśnie większości, która dotychczas stanowiła podporę koalicji.

Gra jest prawie, że równa i będzie bardzo ostra. Czekajmy jej rezultatu.

W razie, gdyby P. P. S. jutro uchwała kompromis wówczas możliwe jest rozwinięcie formuły premiera Skrzyńskiego w formie następującej:

Pensje urzędników od 1-ej do 11-ej rangi pozostaną bez zmiany, w stosunku do pensji marcowych. Od 12 do 16 rangi pobory powrócą do norm grudniowych (bez mnożnej).

Do 15 kwietnia ma być zlikwidowana sprawa „zaliczkowych“, które wszyscy pracownicy otrzymać mają 1go kwietnia.



## Polsko-rumuński traktat handlowy

nie będzie chwilowo przedłużony

Wiedeń, 26 marca.

Pisma donoszą, że traktat handlowy rumuńsko - polski, który miał być przedłużony na dalsze pięć lat, i podpisany miał być dzisiaj, podpisany nie będzie.

Podpisanie przedłużenia umowy odłożone zostało dlatego, że podpisane zostało przez nowy gabinet, gdyż uchodzi za bardzo prawdopodobne, że Braffiu w najbliższych już dniach poda się do dymisji.

## Olbrzymi pożar pod Słuckiem.

90 ludzi zginęło w płomieniach.

Wilno, 26 marca.

W okolicach Słucka wybuchł wielki pożar. Spłonęło 800 zabudowań gospodarczych. W czasie pożaru straciło życie 90 ludzi. Spaliło się również bardzo wiele bydła.

## Sowiecki atak nad Bałtykiem

sparaliżował zabiegi angielskie.

Monachjum, 26 marca.

„Münchener Zeitung“ twierdzi, że Rosji udało się sparaliżować zabiegi angielskie u państw bałtyckich i zawrzeć z Estonią, Litwą i Łotwą pakt gwarancyjne, skierowane przeciw Anglii. Roko wania toczą się jeszcze z Finlandją, która wzamian za przystąpienie do paktu żąda znacznych kompensat, jak się zdaje, natury terytorjalnej.

## Zgon Fehrenbacha.

Frydberg, 26 marca.

Polska Agencja Telegraficzna.

Zmarł tu wybitny przywódca centrum, Fehrenbach.

## Niestrawna wizyta.

Kto przeczyścił policję w Lipsku?

Drezno, 26 marca.

W czasie pobytu Hindenburga w Lipsku, urządzono również przyjęcie dla funkcjonariuszów policyjnych. Po tem przyjęciu wszyscy funkcjonariusze w liczbie 400 osób zachorowali. Fakt ten był powodem interpelacji w sejmie saskim. Okazało się, że do potraw, podawanych funkcjonariuszom policyjnym, dosy pano środka przeczyszczającego, który uniemożliwił policji sprawowanie zwykłych funkcji. Następnego dnia wszyscy funkcjonariusze czuli się już lepiej i powrócili do służby.

## Generał japoński w roli spiskowca

chciał wymordować rodzinę mikada.

Londyn, 26 marca.

Według „British United Press“, w Tokio aresztowany został wraz z żoną i skazany na śmierć komendant jednego z oddziałów japońskich, za usiłowanie dokonania zamachu bombowego na rodzinę cesarską.

Wyrok wykonany zostanie na oboju skazańcach w dniu jutrzejszym.

## Zgon najstarszego dziennikarza jugosłowiańskiego.

Zmarł tu najstarszy dziennikarz jugosłowiański Sawa Sabalicz, który przez 25 lat był dyrektorem znanego pisma białogrodzkiego „Narodni List“. Pismo to odgrywało wybitną rolę w czasach Obradowicza, występując ostro przeciw jego rządowi. Po roku 1903 wzmożyły się ataki przeciwko Sabaliczowi, który wkrótce, zmuszony był zlikwidować wydawnictwo swej gazety. Najstarszy dziennikarz jugosłowiański umarł w nędzy, zupełnie opuszczony i przez współczesnych swych rodaków nieznanym.

# Deficytowe exposé min. skarbu

## Może nam zabraknąć 700, zabraknie napewno — 300 milionów złotych.

Z Warszawy donoszą:

Wczoraj odbyło się posiedzenie komisji budżetowej, na którym zabrał głos minister skarbu Zdziechowski. Minister Zdziechowski rozważył przyczyny obecnego kryzysu i załamania się reformy walutowej i stwierdził, że cyfry wydatków na rok 1925 wynoszą 1.975.000.000 zł.

Cyfry deficytu budżetowego po włączeniu dochodów nadzwyczajnych jak z likwidacji P.K.K.P., ze zwrotu lokat, z bilonu, co już się powtórzyć nie może, wyniosły 314 milj.

Chcąc jednak obliczyć, jaka siła deficytu budżetowego potencjalnie tkwi w naszych wydatkach państwowych, trzeba uwzględnić, że deficyt ten powstał w roku wyjątkowych wpływów z cel, które wynosiły 285 milionów, a obecnie tem po tych wpływów wynosi 156 milj., więc do poprzedniego deficytu 314 milionów, trzeba dodać różnicę wpływów cel, t. j. 135 milj., otrzymamy łączną sumę 456 milionów.

Ale i to nie jest pełny obraz potencjalnej siły rozwoju deficytu, bo w roku 1925 mniejsze były wydatki na akcje po mocy bezrobotnym, a oprócz tego nastąpiła zwyżka wartości walut, wzrost cen, a gdyby jeszcze mnożną podnieść z 43 na 48, to ta pozycja powiększyłaby wydatki personalne o 126 milj. zł., a wszystko razem podniosłoby deficyt 450 milj. zł. DO 700 MILJ. ZŁ.

Ta też cyfra mierzy się rozmiar deficytu, który przy poprzednim tempie wydatków groziłby państwu. Tempo to — jeżeli odliczymy wszystkie nadzwyczajne dochody w r. 1925, które się nie powtórzą w r. 1926, — od lipca r. 1925 przedstawia się tak:

w lipcu 45 milj., w sierpniu 19 milj., we wrześniu 28 milj., w październiku —

niema deficytu, gdyż był to miesiąc, w którym nie wyplacaliśmy rachunków i rosło zadłużenie państwa z tytułu niewypłaconych należności, w listopadzie znowu deficyt 41 milj., w grudniu 34 miliony choć jest to miesiąc rekordowych wpływów budżetowych w wysokości 171 milj. złotych; wydatki w tym miesiącu wynosiły jednak 206 milj.

Jeżeli głębokość przepaści, nad którą staliśmy w roku 1925, mierzy się suma 700 milj., to musimy zmierzyć głębokość tej przepaści, nad którą dalej stojemy. Przedłożony budżet przy pensjach urzędników, zredukowanych o 6, 5 i 4 i pół procent, daje deficyt 200 milj. złotych, ale bez uwzględnienia zmniejszenia tempa wpływów z cel, czyli deficyt ten wynosi około 250 milj. a przy uwzględnieniu wzrostu cen i walut do 300 milj. zł.

W dalszym ciągu minister skarbu stwierdza, że

deficyt za mies. styczeń i luty wynosi 42 miliony zł., na kwiecień przewidziano 28 milj. zł.,

co wszystko razem stwierdza przypuszczalną wysokość deficytu na około 300 milionów złotych rocznie.

Następnie minister skarbu analizuje warunki zmierzające od zrównoważenia budżetu oświadcza, że skoro pożyczki zagranicznej nie ma, skoro drukowanie banknotów jest rzeczą fatalną, zwiększenie dochodowości jest mało prawdopodobne, może być tylko zmiana wydatków, a ponieważ rzeczowe oszczędności mogą być bardzo małe, pozostaje jedyna droga zmniejszenia wydatków osobowych.

Wreszcie dla żartu wiodcznie dodaje, że można schować głowę w piasek i wszystkiego żądać od ministra skarbu.

Prawica przyjmuje to aplauzem, na lewicy ostre niezadowolenie.

Dalej minister zaprzecza, jakoby redukcja poborów urzędniczych 4 i pół, 5 i 6 procent była tylko obliczona na pierwszy kwartał.

Oświadcza on, że nigdy tego nie mógł mówić, bowiem budżet był obliczony na cały rok, a nie na kwartał pierwszy.

W końcu z naciskiem jeszcze podkreśla konieczność redukcji poborów urzędniczych, bowiem w innej skali wyplacenie poborów byłoby niemożliwością.

Po exposé, komisja wysłuchała referatu posła Michalskiego (Ch. nar.), dotyczącego budżetu ministerstwa skarbu, poczem rozwinęła się dyskusja ogólna.

W rozprawach nad budżetem ministerstwa skarbu, sprawozdawca budżetowy poseł Michalski stwierdził, że preliminarz budżetowy na rok 1926 zamyka się deficytem 202 milionów złotych.

Rzeczywisty deficyt wyniesie około 300 milionów.

Usunięcie deficytu jest bardzo trudne ponieważ jego przyczyny leżą w chorobie gospodarce społecznej, administracji i walucie.

Mówca wypowiada się za obniżeniem wydatków we wszystkich resortach, za zaproszeniem ekspertów zagranicznych do korektury reformy walutowej oraz dla zbadania gospodarki przedsiębiorstw państwowych, za natychmiastowym zamowaniem przyjmowania sił urzędniczych, za natychmiastowym opracowaniem projektu ustawy o odpowiedzialności cywilnej: materialnej i karnej funkcjonariuszów, wreszcie za wprowadzeniem, wzorem Francji, zasady kontroli przy wykonywaniu budżetu w każdym resorcie przez specjalnego delegata min. skarbu.

## Trzeba udawać przez 20 lat, że robimy pokój.

### Locarno jest ultramilitarystyczną mobilizacją frontu zachodniego przeciwko wschodniemu.

Sejmowa komisja spraw zagranicznych prowadziła w dalszym ciągu dyskusję nad sprawozdaniem ministra Skrzyńskiego.

Posel Niedziałkowski (PPS.) zbił twierdzenie, jakoby państwa neutralne szły na pasku Niemiec, kiedy w istocie ich polityka prowadzona jest od kilku lat ze swoimi celami, które niekiedy idą

równoległe z interesem niemieckim. Polityka tych państw dąży do zmniejszenia wpływów wielkich mocarstw, zmniejszenia ilości stałych miejsc w radzie ligi i w ogóle do ich zlikwidowania.

Posel Thon (k. zyd.) uznaje sukces ministra Skrzyńskiego, lecz był on, zdaniem mówcy, bardziej dyplomatyczny, niż polityczny. Sukces ten odniósł dle-

ki temu, że kierował się rozsądkiem i spokojem, nie awanturował się i nie uderzał pięścią w stół. Stanowisko międzynarodowe Polski wyszło znowu wzmożone i to dzięki ministrowi Skrzyńskiemu, jego metodzie, jego światopoglądowi, dzięki temu, że potrafił obudzić wiarę świata w to, że chce prowadzić politykę pokojową. Za to jednak poniósł w Genewie szkodę: splót interesów, bodaj że większy niż to, o co my walczymy, bo zachwiało się i Locarno i cała liga narodów.

Locarno choćby było fikcją, ma jedno olbrzymie znaczenie, tj. nastawienie opinii świata na te tory, że trzeba robić pokój, a przynajmniej udawać jakie 20 lat, że wypada robić pokój. Jest to wynikiem bankructwa t. zw. realizmu politycznego. Polska powinna u siebie czynić locarnejskie wzmacniać, a przede wszystkim przez konsekwentne stosowanie polityki locarnejskiej wewnątrz kraju.

Posel Rudziński (Wyzw.) uważa, że najwyższym wyrazem ligi był protokół genewski, ale od chwili, gdy pokazało się, że protokółu genewskiego, tego najwyższego wyrazu ligi, zrealizować nie można, zaczął się upadek ligi; to też o ile lewicy polska entuzjazmowała się ligą, o tyle jej trudno było pogodzić się z t. zw. duchem Locarna i z zaniechaniem protokółu genewskiego. Locarno bowiem jest zbrodnią względem gwarancji pokojowych dla Polski. Locarno jest mobilizacją ultramilitarystyczną, dokonywaną przez Anglię na froncie zachodnim przeciwko frontowi wschodniemu. Chodźto jej o to, ażeby do tej mobilizacji wciągnąć Niemcy kosztem Francji i Polski.

W zakończeniu mówca składa rezolucję, wyrażającą votum nieufności ministrowi spraw zagranicznych za jego zgubną politykę zagraniczną.

Po przemówieniach pos. Sokółnickie (ZLN.) i pos. Wasyńczuka (kl. ukr.) przewodniczący pos. Dębski oświadczył, że wniosku o nieufność nie może poddać pod głosowanie w komisji, poczem odrzucił posiedzenie do jutra rana.

## Rząd Brianda zwyciężył,

### ale ma jeszcze szalone trudności do pokonania.

Przeszło 4 miliardy deficytu.

Paryż, 26 marca.

Izba przyjęła wczoraj po dłuższej dyskusji budżet na rok 1926 — 415 glosami przeciw 126. Komuniści i socjaliści głosowali przeciw budżetowi. Budżet wykazuje deficyt 4 miliardy 37 milionów franków. Minister skarbu oświadczył, że lepiej będzie, jeżeli izba przedewszystkiem przyjmie budżet deficytowy, a następnie rozważyć będzie sprawę sanacji i pokrycia niedoboru.

Plany finansowe Pereta.

Paryż, 26 marca.

Polska Agencja Telegraficzna.

Na posiedzeniu komisji finansowej izby, minister finansów Peret zaznaczył, że ze wszystkich rozważanych systemów jedynie podwyższenie — zresztą prowizoryczne — podatku od obrotu dostarczą dotychczasowych dochodów miesięcznych.

Pozatem minister odrzucił projekt włączenia proponowanych przez Louchera podatków do zakresu dochodów budżetowych, jak również projekt powiększenia o 10 proc. wszystkich podatków.

Jakkolwiek minister jest skłonny nadal do przyjęcia wszelkich poprawek, mogących dostarczyć równowartościowych dochodów, to jednak nalega na przyjęcie jego propozycji, uważa bowiem za rzecz niemożliwą znalezienie lepszych środków do wzmożenia wydajności podatkowej. Oświadczenia mi-

nistra wywarły w komisji korzystne wrażenie.

Paryż, 26 marca.

Socjaliści postanowili po dłuższych debatach głosować także przeciwko planom sanacyjnym rządu Brianda, a zwłaszcza przeciw podniesieniu podatku obrotowego.

Malvy wraca do Paryża.

Paryż, 26 marca.

Polska Agencja Telegraficzna.

„Le Journal“ podaje: Jeden z przyjaciół ministra Malvy'ego oświadczył wczoraj w kulturalnych izby, iż Malvy doniósł mu telefonicznie, że za kilka dni wraca do Paryża i obejmie urzędowanie.

Druzowie bronią się zaciekle.

Londyn, 26 marca.

Około miejscowości Katona nastąpiło starcie między jazdą francuską, a oddziałami druzów.

Mianowicie silniejszy oddział druzów otoczył miejscowość, w której zakwaterowały się cztery szwadrony kawalerii francuskiej.

Walka była nadzwyczaj gorączkowa, mimo to jednak francuzom nie udało się utrzymać posterunku i zostali zmuszeni do ustąpienia. Druzowie opanowali Katonę i podpalili ją.

Dopiero atakami bombowymi eskadr lotniczych, udało się druzów z miasta usunąć.



## DRUGIE LOCARNO.

„La plus belle fille du monde ne peut donner plus ce qu'elle a” — tak?...

Z tym słynnym i tolerancyjnym amerykańskim katolikiem, ważącym na najcięższych wagach laboratoryjnych każde słowo, każdy gest Europy.

Genewa oburzyła do głębi duszy amerykańskich. Ambasador Stanów w Londynie, mr. Houghton, i poseł ich w Berlinie, mr. Gibson, wystosowali do swego rządu w Waszyngtonie raporty tak niepoehlebne dla Genewy i Europy, iż wobec echa w prasie europejskiej amerykański Departament Stanu uznał za właściwe wylać nieco oliwy na wzburzone balwany prasowe i wystosować oficjalne dementi, które... aczkolwiek nie stwierdza... ewentualnie nie zaprzecza itd.

A zaś sędziwy aczkolwiek wrący senator Reed nie zawahał się rzucić w Senacie amerykańskim szereg epitetów bardzo mocnych.

„Liga Narodów”, rzekł czcigodny senator, składa się z 56 nacji rozmaitego nabożeństwa, a w zgromadzeniu tem zasiadają ludzie wszelkich odcieni, począwszy od kanibalów a kończąc na cywilizowanych”...

O zgrozo! Kanibale w Lidze Narodów!...

A zresztą... może to i lepiej? Z punktu widzenia sen. Reeda, Boraha i wszystkich przeciwników Ligi. Bo i czegoż się można spodziewać po kanibalach?... nawet w Genewie... Zjedzą po kolei wszystkich członków Ligi (cywilizowanych) w sposób najnaturalniejszy w świecie i w sposób najnaturalniejszy w świecie zglądzą ona Ligę ze świata, spełniając najskrytsze marzenia amerykańskich polityków pur sang.

Od tradycji do komedji krok tylko jeden. Senator Reed przesolił nieco (a może myślał, mówiąc o kanibalach, o krajach nieeuropejskich, gdzie istotnie kryją się jeszcze ludożercy?... bodaj że nad Amazonką?... i zbagatelizował całą kwestję. Dla niego to zabawa, a nam chodzi o życie.

Poważniej potraktował Genewę i jej konsekwencje (z amerykańskiego punktu widzenia) ambasador Houghton w swym głośnym już dzisiaj raporcie, konkretyzując i rozszerzając zdanie b. premiera Macdonalda o rezultatach konferencji genewskiej. Macdonald powiedział w swej mowie w Lackburu z dn. 20 b.m.: „Nie jestem pewien, czy Liga Narodów długo pożyje. Życiu jej zagraża niebezpieczeństwo nie z rąk wata Bravylji, lecz z tej rąki, iż kilku ludzi zapomnieli o niej zupełnie, usiłując stworzyć w jej tonie triumf”.

Ambasador Houghton rozszerzył znacznie ramy opinii Macdonalda i zgeścił czarne barwy, radząc w konkluzji kierownikom polityki Stanów Zjednoczonych trzymać się wobec Europy i jej spraw taktyki splendid isolation. Niech się usmaża we własnym sosie! — tak brzmi pod adresem Europy ukryta groźba informatorów i inspiantów polityki amerykańskiej.

W ocenach i osadach amerykańskich, poza konkretnymi danymi, jest też niemała doza faryzeuszostwa. Zali istota śmiertelne grzechy militarystyki, imperializmu, i innych izmów są udziałem tylko i wyłącznie jawnochrześcijańskich Europejczyków?

Ale, au fond, skolatana Europa, choć nadrabia mina, nie czuje się wcale tak dobrze, jak to próbuje jej zasugerować znowelskie consilium facultaris.

Mielibyśmy Locarno nad Lago Maggiore.

re. Zdaje się, że nie wystarczyło. Przygotowuje się bowiem drugie Locarno. W drugim Locarno pierwsze skrzypce miałyby grać Włochy, Francja — resztę zespołu utworzyłyby Rumunia, Jugosławia, Czechosłowacja i Austria.

Właściwie Włochy pragnęły stworzyć drugie „Locarno” bez Francji. Ale, poseł Ninczicz pojechał z Rzymu do Paryża i karty się odwróciły.

Czemu, mimo zapowiedzi drugiego Locarno, p. poseł Houghton nie chce się odrzec od swego pesymizmu?

Z pośród wielu powodów, które mogłyby przytoczyć, wystarczy jeden tylko — argument ostatniego stempla.

Dnia 21 kwietnia odbędzie się w całym Włoszech t. zw. „dzień kolonii”.

Cel tej manipulacji streszcza w krótkim ale dobitnym programie faszystowski dziennik „Impero”.

A więc: „zadaniem uroczystości w dniu 21 kwietnia jest przykucie uwagi narodu do kwestji kolonii, ukazanie perspektyw w kolonjach kapitałowej i kapitalistom odrodzenie w narodzie ducha odkrywców, podróżników, zdobywców, szerzenie wśród ciemnych ludów pierwotnych światła cywilizacji latyńskiej i narzucenie jej z tą energią dawnych rzymskich, które usprawiedliwia ich panowanie na wielkich obszarach”.

Od siebie zaś „Impero” dodaje, iż program powyższy nie powinien wzbudzać zagranicą alarmu, nie jest bowiem

zapowiedzią dyletanckiego podboju, aczkolwiek... Włochy są i będą gotowe wystąpić zbrojnie w razie potrzeby, aby obronić i zrealizować swój program kolonialny.

Nieco dalej „Impero” wyjaśnia, iż Włochy i wzrastająca wciąż ich ludność potrzebują powietrza, ziemi, węgla, nafty, aby żyć i rozwijać się.

Nic słusniejszego ponadto. Ale czy nie tak i czy nie te same argumenty przed r. 1914 wysuwała Serbia, Niemcy?

Imperializm po roku 1918 nie wydał innych rezultatów, niż imperializm z przed r. 1914.

Mister Houghton nie jest bez racji pesymista.

W. R.

## W państwie bojaźni... faszystowskiej pociągi przychodzą punktualnie, ale sprawiedliwość mocno kuleje.

(Specjalna służba korespondencyjna „II. Republiki.”)

Londyn, w marcu.

Słynny profesor włoski Salvemini wygłosił w ubiegłym tygodniu w „National Liberal Club” nadzwyczaj interesujący odczyt o istocie faszyzmu.

Prof. Salvemini zaprzecza twierdzeniom, jakoby faszyzm uratował Włochy od rewolucji komunistycznej.

W roku 1919 Mussolini nie tylko nie uczynił aby uspokoić wzburzone tłumy robotnicze, ale dolewał jeszcze oliwy do ognia, nawołując w swym organie „Popolo d'Italia” robotników do zajęcia fabryk.

Mussolini na swym sztandarze wypisał wówczas hasła: reformy rolnej bez odszkodowania i oddania wszystkich fabryk pod zarządek przymusowy robotników itd.

Nie zwalczał absolutnie socjalistów, gdyż uważał ich za zbyt słabych rewolucjonistów.

Gdy w roku 1919 robotnicy obsadzili fabryki w Dalmacji, Mussolini czynił pochwały i nawoływał robotników w innych miejscowościach do naśladowania swych towarzyszy z Dalmacji.

W marcu 1920 roku, kiedy robotnicy zaczęli systematycznie obsadzać fabryki, Mussolini ofiarował socjalistom swoje poparcie!

Socjaliści odrzucili jednak jego ofertę.

Po kilku dniach robotnicy przekonali się, że nie mogą sami kierować rządami fabrykami i oddali je z powrotem przemysłowcom.

Duch rewolucyjny wśród robotników zanikał coraz bardziej, a w końcu roku 1920 już nie mogło być mowy o jakiegokolwiek akcji rewolucyjnej we Włoszech.

Kapitałisci wykorzystali ten upadek ducha wśród robotników i przeszli niezwłocznie do kontrofensywy.

Od owego czasu Mussolini zmienił swą taktykę.

Giolitti i Bonomi chcieli wykorzystać faszystów przeciwko socjalistom i popolarom i dlatego polecieli władzom wojskowym, aby związkom faszystowskim oddano broń i przydzielono instruktorów wojskowych.

Policja otrzymała rozkaz, aby poparła akcję faszystów.

W połowie 1921 roku związki faszystowskie były po raz pierwszy użyte przez rząd do tłumienia wystąpień robotników.

W ten sposób usankcjonowana została działalność faszystów.

Prof. Salvemini zbijał dalej twierdzenie, jakoby Mussolini uratował państwo włoskie od katastrofy gospodarczej.

Rozkwit gospodarczy Włoch zawdzięczać należy temu, że kredyty wojenne przeznaczone na zakup materiałów wojennych zostały użyte na odbudowę przemysłu.

Jednym z największych i niewybaczalnych błędów Mussoliniego jest od-

rzucenie oferty Bonar Lawa w sprawie dobrowolnego uregulowania z Niemcami kwestji reparacyjnej, zamiast za to Anglija gotowa była Włochom umorzyć dług wojenny.

Przedstawiciele Włoch w komisji reparacyjnej głosowali przeciw Anglii i w ten sposób umożliwili Francji obsadzenie zagłębia Ruhry.

Włochy nie mają bezrobotnych jedynie dlatego, że przemysł francuski jest całkowicie uruchomiony i zatrudnia robotników włoskich.

Mussolini nie wprowadził żadnych nowych walorów do życia politycznego.

Za kulisami rządu prowadzone są nadal rozmaite gry polityczne i wpływy poszczególnych jednostek odgrywa ją dość poważną rolę.

Większość obywateli przestała zu-

pełnie interesować się życiem publicznym i z apatią przygląda się rządowi Mussoliniego.

Faszyzm powstał, jako przeciwwaga rewolucjonizmowi, ale przez swe gwałty stworzył jeszcze bardziej podatny grunt do rewolucji.

W niektórych krajach istnieją grupy społeczne i polityczne, które dążą do dyktatury. Otóż warstwy te nie wiedzą wcale, jak drogo naród musi płacić za wybrki dyktatorów.

Żaden obywatel włoski nie może stać na uboczu, wszyscy muszą popierać faszyzm.

Niekiedy — oświadczył w końcu prof. Salvemini — słyszę twierdzenie: „A jednak we Włoszech jest porządek. Pociągi przychodzą punktualnie”.

Tak, ale sprawiedliwość napewno nie jest we Włoszech... punktualna...

E. S.

## Wszyscy już dość mają Bethlena.

Węgry w przededniu nowych wyborów.

Budapeszt, w marcu.

Sytuacja polityczna na Węgrzech jest w dalszym ciągu naprężona. Podczas nieobecności Bethlena, walki między stronnictwami politycznymi chwilowo ustały, ale obecnie, po powrocie premiera, znowu się ożywiły.

Na sytuację Bethlena wpływa niekorzystnie występowanie licznych polityków, którzy do niedawna znajdowali się jeszcze w obozie premiera.

Pobyty prezydenta ministrów w Genewie nie przyniósł Węgrom żadnych korzyści, a arystokracja węgierska wielce cierpiała z powodu ostentacyjnej pogardy, z jaką Bethlena w Genewie przywitano, a to tem bardziej, że prasa między narodowa okoliczność tę dokumentalnie zarejestrowała.

Jeszcze przed powrotem Bethlena z Genewy, zwracano w obozie jego zwo-

lenników, uwagę na to, że hrabia Bethlen nie powinien nadal sprawować rządów państwa węgierskiego. Podczas, gdy prawe skrzydło przeciwników Bethlena wysuwa jedynie żądanie dymisji premiera bez jakiegokolwiek zmiany kursu polityki węgierskiej, domaga się lewica rozwiązania wszystkich tajnych organizacji. Podczas głosowania nad tem zagadnieniem, postawiona zostanie prawdopodobnie sprawa zaufania rządu. — Premier Bethlen nosi się podobno nawet z zamiarem przeprowadzenia nowych wyborów do parlamentu licząc, że nowe wybory wzmocniłyby jego pozycję. — Jednakże nie jest wykluczone, że ewentualne wybory mogłyby przynieść i różne niespodzianki. Przyszły tydzień będzie w każdym razie decydującym dla dalszego rozwoju politycznego na Węgrzech. C. P.

## Comme chez nous.

Gabinet Brianda wisi na włosku.

Paryż, 25 marca.

Rząd stracił już — jak się zdaje — nadzieję na przeforsowanie budżetu w bieżącym miesiącu i dlatego wniósł dzisiaj projekt provizorium budżetu na najbliższy miesiąc. Briand i Peret jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia wystąpią w tej sprawie w parlamencie.

W kołach parlamentarnych uchodzi za kwestję przesadzoną, że nie uda się przeprowadzić zbliżenia stronnictw do rządu

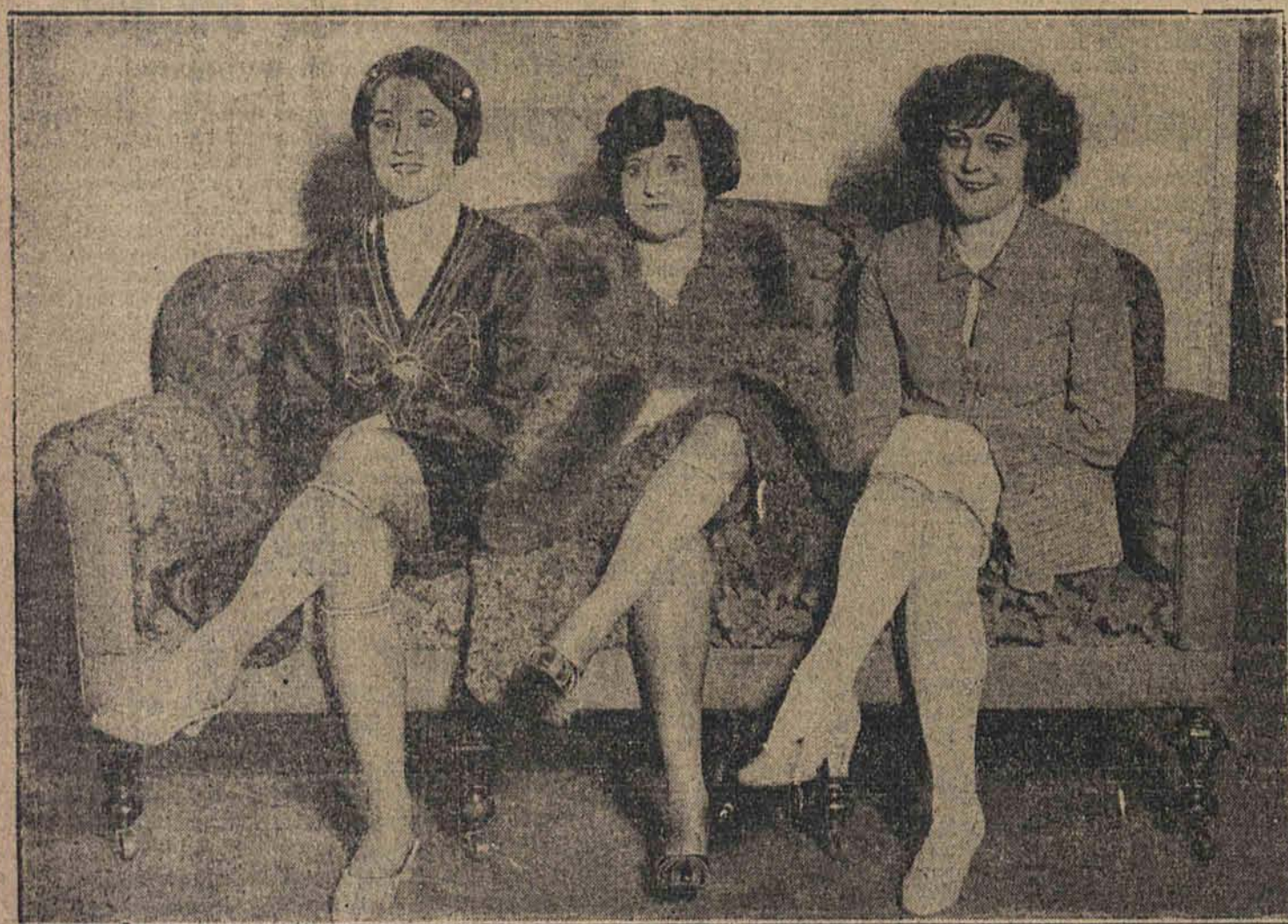
Jedną z przyczyn tego jest zdecydowane stanowisko socjalistów jeśli chodzi o sprawę podwyższenia podatku obrotowego.

W niektórych kołach parlamentu liczą się z upadkiem gabinetu Brianda już w dniach najbliższych, uważane zaś jest za pewne, że upadek ten nastąpi w pomiędzy środę lub wtorek, kiedy sprawy sanacji finansów przejdą z komisji finansowej pod obrady plenum izby.





Cztery modele nadchodzącej mody wiosennej w Stanach Zjednoczonych.



Bransoletki, noszone na nogach przez 3 powższe amerykanki, posiadają ogólną wartość przeszło 30 tysięcy dolarów.



„Pvjama“ w stylu wschodnim.





**TEATR MIEJSKI.**

Dziś o godz. 3.30 „Święto Kopciuszkowe” — 25-te jubileuszowe przedstawienie niubłonej baśni scenicznej „Kopciuszek”. Każde dziecko otrzy- ma przy wejściu upominek, poczem na balu u króla, odbędzie się losowanie wartościowych fantów, których przygotowano zgóra 60 (od Frambolego, Plutosa i in. „słodkich firm”). Ceny najniższe. Dzieci do lat 7 bezpłatnie.

Wieczorem po raz drugi „Otello” z Junoszą-Stepowskim. Bilety ulgowe ważne.

Jutro, o godz. 3.30 po raz przedostatni przed zejściem z afisza prześlizna „Królowa śnieżka i 7 karłów”.

Wieczorem „Orzeł czy reszka” z Junoszą-Stepowskim i Jarkowską.

**TEATR POPULARNY.**

Dziś i jutro o 4 popoł. i 8.20 wiecz. po dwa przedstawienia, ostatnie w tym sezonie świetno- go i weselnego wodewilu „Za Oceanem”.

W tygodniu przedświątecznym przedsta- wienia zawieszono.

**Czy chciałby zostać Ford królem Polskim?**

Dzisiejszy odczyt ks. Oraczew- s'iego.

Natchniony kapłan i utalentowany o- rator, ks. Czesław Oraczewski, którego odczyty cieszą się w całym kraju nie zwykłym powodzeniem, wygłosi dziś w Sali Filharmonii odczyt p. t. „Czy chciał- by zostać amerykańni Ford królem Polski?”

Ciekawy temat odczytu, oraz popu- larność, jaką cieszy się ks. Czesław Ora- czewski w Łodzi, pozwalają przypu- szać, że sala Filharmonii przepelniona będzie po brzegi publicznością.

Początek odczytu o godz. 8 wiecz.

**DWA ODCZYTY U HARCERZY.**

W dniu 28 marca o godzinie 11.30 w sali związku harcerstwa polskiego (Ewangelicka 9), p. Wl. Jakóbczyk wygłosi odczyt dla młodzieży p. t. „Pieśń ludowa” ilustrowany muzyką. Wej- ście bezpłatne.

Tego samego dnia o godzinie 4 popoł. p. St. Borawski będzie miał odczyt dla dorosłych i młodzieży klas VII i VIII p. t. „Polska i Rosja”. Wejście 20 gr.

**„WIADOMOŚCI STATYSTYCZNE”.**

Ukazał się nr. 5 (rok wyd. IV) „Wiadomości Statystycznych” o treści następującej:

Koszty utrzymania według komisji warszaw- skiej. Koszty utrzymania w Warszawie. Ceny hurtowe (wskaźnik skrócony). Wskaźniki złote ważniejszych grup towarów (Przegląd Międzyna- rodowy). Wskaźniki kosztów żywności w Pol- sce. Porównanie kosztów żywności w miastach. Przegląd Międzynarodowy cen giełdowych zbóż i cen hurtowych. Ceny detaliczne w Warszawie. Ceny hurtowe w Polsce. Zaslewy ozime (jesień 1925 r.). Wydatki państwa na 1926 r. Dochody państwa na 1926 r. Wydatki i dochody państwa (styczeń 1926 r.). Bank Polski. Obieg pieniężny. Kursy dewiz w Warszawie. Kursy papierów pro- centowych i akcji na giełdzie warszawskiej. — Ludność według zawodów i stanowiska społecz- nego. Handel zagraniczny Polski w styczniu 1926 roku w zestawieniu według głównych dziedzin produkcji i według głównych grup schematu brukselskiego. Prywatny ruch budowlany w mia- stach powyżej 50.000 mieszkańców.

**OGÓLNE ZEBRANIE CZERW. KRZYŻA.**

Dzisiaj, w lokalu giełdy, Piotrkowska 96, w godz. 6 i pół w pierwszym terminie, o godz. 7-ej drugim terminie (bez względu na ilość obec- nych), odbędzie się ogólne zebranie członków oddziału łódzkiego czerwonego krzyża.

**„A WIEC TO DZISIAJ!”**

Rendez-vous na „Przedwiośnie”. Tak witać się będą wszyscy sympatycy sierot z Północnej nr. 38, obiecując sobie miłe spędzić kilka godzin w prawdziwie wiosnianym nastroju, jaki pano- wać będzie w lokalu Grand Cafe dzisiaj od godz. 9-jej wiecz.

Zarząd instytucji przy pomocy licznego, do- borowego grona członków komitetu, starał się i tym razem wyjść poza szablony, by drogą oryginalnych pomysłów zachować świetną tradycję imprez na rzecz tej wielce pozytywnej placówki wychowawczej organizowanej.

Nadmieniamy, że bilet wejścia upoważnia do spożycia kolacyjki z dwóch dań, która wydawa- na będzie tylko od godz. 8—10 wiecz., poczem tańce, tańce, tańce... obok atrakcji i niespodzia- nek.

**„BEZ WINY WINNI”.**  
**Taka jest powszechna opinia... obrońców w procesie Wronki i tow.**

Dzień wczorajszy zgromadził w gmachu sądu okręgowego dawno niewi- dziane tłumy publiczności.

Z wielkim zaciekawieniem, a nawet podnieceniem oczekiwali wszyscy gene- ralnego ataku na olbrzymi gmach zarzu- tów, zbudowany, do najdrobniejszych szczegółów przez przedstawiciela oskar- żenia publicznego.

Obrona śmiało ruszyła do ataku...

**Adw. Forelle**

Na pierwszy ogień poszedł adw. Fo- relle, obrońca podsądnych Wdowiaka i Bejma.

W sposób dowcipny adw. Forelle po- dzielił świadków na „gatunki”: naj- przedniejszy, przedni i machorkę, i od- powiednio zakwalifikował zeznania po- szczerólnych świadków. Materiał dowo- dowy ze świadków nie może być dla o- skarżonych w żadnym razie obciążają- cy. Gatunek najprzedniejszy świadków to ludzie biegli w dziale fabrykacji wy- robów tytoniowych, gatunek średni to ci świadkowie, którzy zaglądali do garn- ków i biurek — służące, machorka — to ludzie ciemni.

Najpoważniejsi świadkowie oskarże- nia to: Haber, Sobczyńska i Kundowie. Zeznania Habera nie zasługują na wiarę. Cały szereg świadków ustalił co to za człowiek.

Sw. Sobczyńska stanowi dość dziw- ny typ. Zeznaniom jej nie można dać wiary. Nieprawdopodobnym jest rów- nież zeznanie Kundów — mówi adw. Forelle.

— Jestem przekonany, że gdyby do zeznań św. Habera zastosować maleńki „ekshaustorek” (wentylator) to z całej tej masy nieużytków i drobnicy zostało by tylko „calo”.

Adw. Forelle kończy swe przemó- wienie wnioskiem o uniewinnienie jego klientów.

**Adw. Dickstein**

Drugim z kolei mówcą był adw. Dick- stein, obrońca b. wicedyrektora fabryki Ludwika Koldy.

Polemizował on z wywodami przed-

stawiciela oskarżenia publicznego, do- chodząc do wniosku, że osk. Ludwika Koldę z powodu braku dowodów winy należy uniewinnić. W najgorszym wy- padku z uwagi na to, że Kolda przeby- wa już 7 miesięcy w więzieniu, po zal- czeniu aresztu prewencyjnego należało by go zwolnić.

**Adw. Hofmoki**

Adw. Hofmoki w mocnych i jędrnych słowach udowadniał niewinność swego klienta podsądnego Lucjana Górskiego.

— Główni świadkowie przeciwko Górskiemu to wydalone służące: Fran- kowska i Jakubowicz. Zostały one wy- dalone za kradzież i oszustwa jakich się względem swoich pracodawców dopu- szczały. Na pytanie sądu, w jaki sposób i jak często Górski kradł tytoń i papie- rosy, Frankowska odpowiedziała sądo- wi, że czyni to co dzień.

A przecież też sama Frankowska ze- znała, że Górski trzy dni w tygodniu od- poczywał a w niedzielę wyjeżdżał na po- lowanie. Więc jak był nieobecny, to chyba nie kradł.

Pozatem służące zeznały, że Górski, idąc na obiad, kradł z fabryki papierosy, a jednocześnie zeznały te same służące, że nosiły mu obiad do biura, nie potrze- bował więc na obiad przychodzić do do- mu.

Sw. Kunda zeznawała u sędziego śled- czego, że raz kradł Górski, a drugi raz Podgórski, nie odróżniła ona od siebie tych dwóch oskarżonych. Ponadto Kun- da zaznaczyła, że gdy Krupski zbliżył się z walizką, ona przeskoczyła przez płot.

Czyż zeznaniu temu można dać wia- rę? Kunda ma lat 60 i 110 cm. wysoko- ści, płot ma 1 metr. 50 cm. Jakże w ta- kich warunkach Kunda mogła przeko- czyć przez płot?

W dalszym ciągu swego przemówie- nia obrońca porównuje św. Sobczyńska z Pasternakówną z procesu Steigera we Lwowie.

Przytacza następnie fakt znany w me- dycynie sądowej pod nazwą „pseudolo- gia fantastica”, kiedy człowiek imaginu- je robić coś, w co potem święcie wierzy.

Proszę sąd o dokładne rozważenie i zbadanie winy oskarżonego. Górski jest ofiarą zemsty kucharek, jest niewinny. Gdyby sąd był jednak innego zdania, to prosiłbym sąd o wzięcie pod uwagę, że Górski siedzi w areszcie prewencyjnym już 7 miesięcy i chciałby wrócić do swych trojga małoletnich dzieci.

**Adw. Kempner**

Następnie adw. Kempner, obrońca Krajewskiego i Władysława Koldy, ze zwykłą sobie swadą oratorską wygłosił swą doskonałą mowę obrończa.

— Po co Krajewski miał kraść w sposób tak nieogledny i niebezpieczny dla siebie ze względu na oko ludzkie, które go mogło dojrzeć? Krajewski mie- szkał przecież blisko wartowni i mógł się urządzać w bardziej dowcipny i wy- godny dla siebie sposób.

Mogliśmy zarzążyć z przewodu są- dowego, że osk. Krajewski wcale nie jest głupi, wobec czego zeznaniom świad- ków, któreby nasuwały takie przypusz- czenie, nie możemy dać wiary.

Adw. Kempner w dalszym swem przemówieniu powołał się na przemówie- nie adw. Hofmoki i nazwał zeznania świadków oskarżenia fantazją. Owa hi- storja z wózkami, też jest nieprawdopo- dobna. W biały dzień kraść, kiedy moż- na w nocy.

Również bardzo silnymi argumen- tami zbijał p. obrońca wywody przedsta- wiciela oskarżenia publicznego, co do jego drugiego klienta Władysława Kol- ddy. W konkluzji prosi o uniewinnienie.

**Adw. Gintowt-Dzie- wałowski.**

Ostatnim mówcą do przerwy obiado- wej był adw. Gintowt-Dziwałowski z Warszawy, obrońca podsądnego Dulewi- cza, który w konkluzji domaga się wy- roku uniewinniającego dla swego klien- ta. W razie zaś, gdyby sąd nie przychy- lił się do jego żądania, tylko ewentual- nie wnosi o zastosowanie w stosunku do oskarżonego art. 581 zamiast 578 k. k., i zaliczenie aresztu prewencyjnego.

**Cieężka dola telefonistek.**

**P. A. S. T. nietylko pozostaje głuchą na ich słusz- ne żądania, ale jeszcze grozi całkowitą redukcją i automatyzowaniem obsługi telefonicznej.**

W dniu wczorajszym w dyrekcji łódzkiej telefonów odbyła się konferen- cja pomiędzy dyrektorem p. Ulejskim a delegatem zarządu głównym pracow- ników miejskich i zakładów użyteczności publicznej Z.Z.P. z Warszawy p. Ra- kowskim i tutejszym kierownikiem zwią- zku p. Stęborowskim.

Reprezentanci związku przedstawili dyrektorowi Ulejskiemu warunki pracy w warszawskich telefonach a łódzkiej, przyczem domagali się, by telefonistki w Łodzi otrzymywały za pracę nocną o 100 proc. wyższe wynagrodzenie. Na- stępnie zaznaczyli, iż w Warszawie wa- runki pracy dla telefonistek zostały u- stalone dogodniejsze, jak również i pla- ce.

W odpowiedzi p. dyrektor Ulejski zaznaczył, iż co do wynagrodzenia 100 proc. za nocną pracę, to takowe nie mo- że być uwzględnione, gdyż to jest pra- ca normalna 7-mio godzinna, a nie nade- tatowa. Każda telefonistka w miesiącu pracuje od 170 do 180 godzin przyczem są zmiany, że raz pracuje w nocy, dru- gi raz w dzień. Każda, mająca dyżur w nocy, ma prawo spać jedną godzinę przy zastąpieniu jej przez koleżankę.

Następnie dyrektor wskazał, że jeśli w fabrykach pracują dwie lub trzy zmia- ny, to również robotnik za nocną pra- cę niema wyższego wynagrodzenia.

Następnie dyrektor p. Ulejski zazna- czył, że warunki pracy nie mogą być zmienione, tak, jak w Warszawie, gdyż tam jedna rozmowa kosztuje o

50 proc. taniej, aniżeli w Łodzi, a to dlatego, że w Warszawie jest więcej abonentów, przyczem każda telefoni- stka ma jednaką ilość takowych do ob- służenia, zaś w Łodzi niektóre telefo- nistki mają bardzo mało roboty. Dużo pracy mają w Łodzi jedynie telefonistki które obsługują centrum miasta, wo- bec czego warunki pracy muszą być inne a niżeli w Warszawie. Jednocześ- nie dyrektor zaznaczył, że w Łodzi jest wtedy dużo pracy, gdy jest zwyż- ka dolara. Były wypadki, że podczas zwyżki dolara wpływało do zarządu telefonów kilkadziesiąt reklamacji dzien- nie z zażaleniem na telefonistki, że nie łączyły w odpowiednim czasie. Nato- miast, gdy kurs dolara jest normalny to ani jedna reklamacja nie wpłynęła.

W dalszym ciągu zabierali głos przed- stawiciele związku, którzy domagali się przemianowania obecnej kasy prze- zorności (t. i. emerytalnej) na kasę po- zyczkowo - oszczędnościową, jednak p. Ulejski nie zgodził się, oświadczając, że obecnie nie warto przemianowywać takowej, gdyż za dwa lata wogóle tele- fonistki zostaną zredukowane, a ich miejsce zajmą specjalne automaty, któ- re będą łączyły abonentów.

Wprowadzenie automatów nastąpi po wybudowaniu nowego gmachu dla telefonów, który mieścić się będzie przy ul. Aleja Kościuszki nr. 12. przy- czym w dniu dzisiejszym zostanie prze- dłożony plan budowy magistratowi i

po zatwierdzeniu takowego rozpocznie się budowa 5-piętrowego gmachu lesz- cze w bieżącym roku.

W końcu p. Ulejski zaznaczył, że bezwzględnie warunki pracy w Łodzi nie będą zmienione.

Przedstawiciele związku zawodo- wego, po takim oświadczeniu ze stro- ny dyrektora p. Ulejskiego, zakomuni- kowali, że sprawę zmiany warunków pracy o wspomnianych wynagrodzeń prześla zarządowi głównemu związku, który takową rozpatrzy i poczyni odpo- wiednie kroki w celu uzyskania uwzglę- dnienia postulatów w dyrekcji głównej P. A. S. T. (u).



**FRANCUSKA MACZKA MLECZNA EDBr**

tlendebert

wyśmienity środek odżywczy dla niemowląt, matek karmiących, ozdrowień- ców, starców i ludzi osłabionych wsku- tek długotrwałych chorób przewodu po- karmowego.

**MACZKA MLECZNA EDBr**

może być bardzo szybko przygotowana, jest lekko strawna, przewyższa pożywo- nością inne tego rodzaju maczki i dzięki swemu wybornemu smakowi jest chęt- nie spożywana przez dzieci i starszych. Sprzedaż w aptekach i większych skła- dach aptecznych i winno-kolonialnych.



**„CASINO“.**

**„Kobiety! Strzeżcie się papierosów!“**

z Betty Compson i T. Kozłowem

Zwyczajny dyrektor kinematografów na okres przedświąteczny sprowadzają obrazy miernej wartości. Nie przewidując większej frekwencji. „Casino“ jednak zrobiło wyłom w tej tradycji i postarało się o film wartości nieprzeciętnej.

Już w pierwszym akcie widz jest za skoszony sensacyjnymi niespodziankami, które trzymają go w bezustannym napięciu aż do ostatniej chwili, do rozwiązania tragedii pięknej gwiazdy kabaretowej (Betty Compson), która z musu decyduje się zostać kochanką człowieka, niewzbudzającego w niej żadnych uczuć.

Na tem tle powstaje szereg tragicznych konfliktów, umiejętnie wyreżyserowanych z prawdziwym zacięciem kinematograficznym.

Na szczególną uwagę zasługują w tym obrazie sceny erotyczne, w których główną rolę kreuje Betty Compson niezrównana odtwórczyni konfliktów sercowych, wypełniających całkowicie akcję tego niezwykłego filmu.

Kokieteryja i umiejętność zdobywania serc męskich jest jednym z najważniejszych składników talentu tej wielkiej artystki, która urodą swą musi wzbudzić uczucie w najubożniejszym nawet mężczyźnie.

**Przedświąteczny pasek kolonialny**

dotyczy przedewszystkiem surowców do „mazurków“.

Obroty kolonialne bardzo duże. Popyt wzrósł. Tendencja zwyżkowa. Różniarki podróżowały z 9 na 10; migdały z 13 na 16 złotych za kilo. Podrożenie na stąpiło w dolarach, tak, że to niema nic wspólnego ze stanem waluty. Z Kalifornii i Sycylii nadeszły wiadomości o

liczych urodzajach migdałów. Lepsza herbata podróżowała. Staniały konserwy rybne, sardynki i szprotki. Kredyt jest bardzo utrudniony, z powodu czego kupcy z prowincji czynili małe zakupy u hurtowników. Herbatę i kawę obliczają oni w dolarach przy sprzedaży. e.

B. Korespondent firmy Adam Osser

(angielski, polski, niemiecki i rosyjski).

**BUCHALTER BILANSISTA**

Doskonale znawca spraw surowej bawełny,

oraz stosunków angielsko-amerykańskich z 5-letnią praktyką biurową w różnych firmach obejmuje posadę za skromne wynagrodzenie na godziny lub cały dzień Łaskawe zgłoszenia do „Il. Republiki“ sub. „Ostat“, 406 31

**English for all!!!**  
były instruktor

Szkoły Berlitz w Londynie

udziela lekcji angielskiego w małych grupach (nie więcej jak 5-6 osób).

Kursy rozpoczynają się d. 1-go kwietnia  
Opłata miesięczna Zł. 10.—  
Zapisy codziennie od 11 rano do 8 w.

**Piotrkowska 145,**  
front. II piętro.

**KAZDA GOSPODYNI POWINNA WIEDZIEĆ,**

że zaprawa do podłóg

**„Jaśniejsza“**

nadaje podłogom, posadzkom i linoleum piękny i długotrwały połysk bez użycia szrotów.

**„Jaśniejsza“**

zastępuje farbę olejną, tarbuje białe podłogi w ciągu jednej godziny na kolory: mahoniowy, orzechowy, ciemny

Spróbujcie a przekonacie się!!

Sprzedaż w składach aptecznych, składach farb i składach kolonialnych  
UWAGA: Ponieważ w sprzedaży ukazały się falsyfikaty, prosimy zwracać uwagę na naszą markę ochronną, która się mieści w środku każdego pudełka

**„Modes maison Nouvelle“**

właścicielka przyjeżdża tylko na niedzielę z dużym wyborem ostatnich modeli paryskich.

394 Łódź, Montuszkł Nr 1. Tel. 4-84.

**Każdy Inteligentny Żyd**

powinien w święta wielkanocne używać wyjątkowo higieniczną słynną na cały świat

**Macę amerykańską Maniszewicza**

Wyłączna sprzedaż na Łódź i okolice

**T-WO E. W. I. G.**  
POLUDNIOWA 20, TEL. 67.

**WINA**

PALESTYŃSKIE

**„KARMEL“**

**WINA**

węgierskie francuskie i inne

Wyborowy

**MIÓD**

Benedyktyński butelka zł. 4.50.

Cukry. — Czekolada. — Pierzywo świąteczne w najzredniejszych gatunkach.

**JAJKA**

(kosze wielkanocne w dużym wyborze poleca na nadchodzące święta

**M. BERMAN**

Piotrkowska 53. — Tel. 12-35.

Dzisiaj otwarte od godz. 1 do 6 po poł.



Według ostatniej mody

ściananie włosów, farbowanie i ondulowanie systemem paryskim najelegantszym paniom

w Salonie Fryzjerskim

**A. F. Bittner**

Andrzeja 15.

**ANALIZY LEKARSKIE**

wszelkiego rodzaju przyjmuję

**Dr. med. I. Fajwlewicz**  
Wschodnia 33.

Analiza moczu od 3 zł.

**Ważne! Do sezonu! Ważne!**  
Warszawska Fabryka Kapeluszy w Łodzi

podaje do wiadomości, że już jest na składzie wielki wybór kapeluszy słomkowych w najmodniejszych modelach i w różnych kolorach po cenach fabrycznych

**W. Czarny, ulica Piotrkowska 38.**

Nadszedł duży transport

wiedeńskich

**plaszczy gumowych**

damskich, męskich i dziecięcych

**I. PISTERMAN**

PIOTRKOWSKA Nr 29

Ceny niskie.

**Na raty!**

Wszelką garderobę damską wykonuję według najnowszych modeli francuskich tak również robię i utrzymuję Obstawki przyjmuję z powierzonych materiałów.

Ceny przystępne. Usługa punktualna

**M. ROZENBERG**

Cegielniana 36.

**CASINO**

**DZIS I DNI NASTĘPNYCH!**

Obraz, który oszołomił cały świat i zyskał sławę najwspanialszego filmu obecnego sezonu!

**W OSTATNIEJ CHWILI...**

**KOBIETY... STRZEŻCIE SIĘ PAPIEROSÓW...**

Straszna tragedia gwiazdy kabaretowej, która została szpiegiem i sprzedawała swą miłość za tajemnice wojskowe.

Autentyczne zdjęcia pół bitew z wojny europejskiej.

W roli gwiazdy kabaretowej i szpiega **Betty Compson**

Relę jej kochanka kreuje najznakomitszy aktor rosyjski **Teodor Kozłow**

Początek o godz. 3-ej.

Orkiestra symfoniczna pod dyr. L. KANTORA.



Dzisiaj i dni następnych!

Dzisiaj i dni następnych!

Wspaniały podwójny 15-aktowy program!

**„Zoneczka na urlopie“**

(O 9-EJ MINUT 5)

Tryskająca humorem komedia w 3-ich aktach.

W rolach głównych: **Leatrice Joy** i amery. **Maks Linder - Raymond Griffith.**

Perła ekranu. Rzecz dzieje się współcześnie w Nowym Jorku i na Long Island. — Początek w saloonie, qui pro quo w teatrze; pogodzenie się w kabarecie; koniec tak rwykle- w aypialni

TREŚĆ: Kontredans małżeński na nutę „Czy pani jest ta sama“ odludczony o 9 ej minut 5, podczas urlopu zoneczki z powodu „bez koszulki“

**„W MIŁOSNYM OBLĘDZIE“**

W roli głównej słynna **Arlette Marchal**





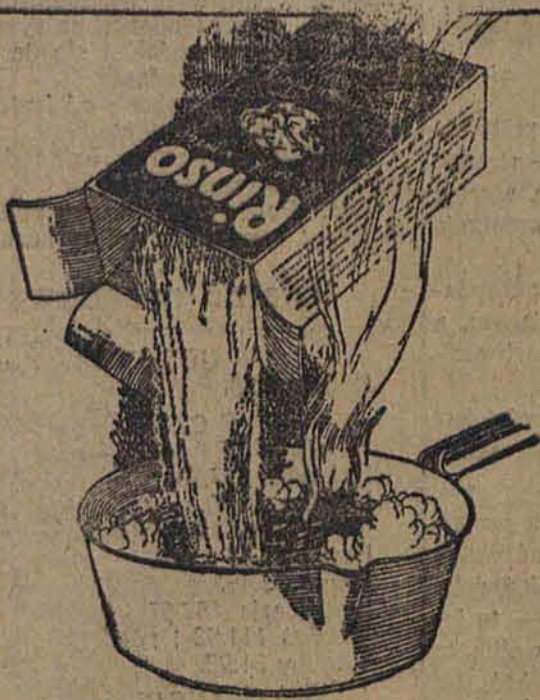


**„SCALA“**  
— Warszawski Teatr Komilńskiego. —  
Tylko dziś 4 p.p. i 8.30, jutro 8.30 w.

**Kaukazka Miłość.**  
— Znakomita sztuka w 3-ach aktach ze śpiewami i tańcami. —  
Całkowita obsada: chór osób 12, balet osób 14, zespół 26 osób

W rolach głównych  
**Wiera Kaniowska**  
— i — **P. Breitman.**

**Rinso nie niszczy bielizny!**



**Drobne ziarenka rozpuszczające się momentalnie w gorącej wodzie.**

Rozpuszcza się paczkę Rinso w 3 litrach wrzącej wody, natychmiast tworzą się gęste obfite mydliny, które się wlewa do bańki z bielizną.

Mydliny Rinso przenikają bieżną do ostatniej nitki i łagodnie wyciągają wszelki brud bez potrzeby męczącego tarcia, tak szkodliwego dla bielizny.

Po przepłukaniu bielizna wychodzi nieskazalnie czysta. Rinso użyte do gotowania bielizny nadaje jakowej śnieżnej białości. Rinso pręży samo, bez wszelkiej pomocy rąk.

**Rinso**

Przedstawiciel na Łódź i Woj. Łódzkie firmy  
**Lever Brothers Limited (Anglja)**

Powszechne Towarzystwo Handlowe, dawniej

**F. Greenwood, Łódź, Sienkiewicza 76-80**

Do nabycia we wszystkich składach aptecznych i mydlarniach.

**CUKIERNIA**

**Tadeusza Szanlowskiego i S-ki**

PIOTRKOWSKA 126 (róg Nawrot).

POLECA NA ŚWIĘTA WŁASNE WYROBY PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI JAK:

WSZELKIEGO RODZAJU WYROBY CUKIERNICZE, TORTY, SEKACZE, MAZURKI, CIASTO, CZEKOLADY, BOMBONIERY, ZAJĄCE CZEKOLADOWE z PREMJIAMI, JAJKA i t. p.

— WYROBY POD KIEROWNICTWEM SPECJALISTÓW WARSZAWSKICH. —

**Na nadchodzące święta Wielkanocne!**

Fabryka czekolady i cukrów

**„ARKADJA“ Ogrodowa 13**

poleca ze swego obfitego zaopatrzonego składu czekoladę oraz cukry w różnych gatunkach niebywałej dotychczas jakości po cenach dostępnych.

**Wyprowadź likwidacyjną!**

Z powodu likwidacji wyprowadza się wszystkie towary bez wyjątku, a mianowicie towary galanteryjne konfekcyjne i nowości sezonowe

niżej ceny kosztów

**IZYDOR LITTAUER, Łódź,**  
PIOT KOWSKA № 40.  
Telefon 30-67.

**MIESZKANIE**

w czystym domu

**1 pokój z kuchnią**

przedpokój, elektryczność, śliczny, woda, wygodny na ul. Konstantynowskiej, dwie minuty od tramwaju do wynajęcia. Oferty „S 200“ do niniejszego pisma 3-2-28

**Krzeseła dębowe,**

stoly, kozetki, szafy, otomany, materace oraz wszelkie meble taperskie poleca

na warunkach dogodnych

Zakład meblowo-fabryczny i dekoracyjny

**M. BIMKE, Wschodnie 47.**

№ tel. 36-75



Pracownia jubilerska

**H. Garfinkel**

Południowa 8 II p. front.

Poleca swoim klientom robotę jubilerską po najniższych modelach zagranicznych Ceny przystępne!

Poszukuję

**pokoju**

umeblowanego

z oddzielnym wejściem i wprost z sieni lub schodów.

Oferty do adm. „Il. Republiki“ pod literami „S. T.“ 736

**Maszyna**

do skręcania

(Fügel-Zwirmaschine)

w dobrym stanie do kupna poszukiwana. Oferty sub „M. M.“ w administr. „Il. Republiki“ 308-27

2 szluchszpul, 2 trajbmaszyny nożne „Baumstahl“ tania

sprzedam

oraz 3 rewolwerówki, wiertarki, aparat do spawania i narzędzia.

**K. KRENCJASZ**

Łódź, ul. Główna 11. 267-28

**Papiery pakowe**

do wszystkich celów po cenach fabrycznych poleca skład papierni

**A. J. Ostrowski, Łódź,**

PIOTRKOWSKA 55. 260-24

Posiadam

**5000 złotych**

orzyszapę jako współnik z górną współpracą do zyskownego interesu. Oferty sub „I. S.“ do adm. „Il. Republiki“ 376-6

**Dr. med.**

**I. Fajwlewicz**

Wschodnia 33

Choroby wewnętrzne

przyjmuje od 3-5 popoł.

**Dr. med.**

**Z. Rakowski**

Telefon 27-81.

specjalista chorób oszo

nosa i serca płuc

Konstantyńska 9.

Przyjmuje od 12 do 2 od 5-7.

**Dr. med.**

**BRAUN**

Południowa Nr 23

telef. 40-26.

Specjalista chorób

skórnych i wenerycznych. Leczenie światłem (Lampa kwarcowa)

Przyjmuje

od 8-12 i od 5 do 8

**Dr. med.**

**LUBICZ**

Cegielniana 43

Telef. 41-32.

Choroby skórne w

leczeniu mocznikiem. Leczenie sztucznym słońcem w znowom

Przyjmuje od

od g. 9 do 11 i od 5-8.

**Dr. med.**

**S. KANTOR**

Specjalista chorób

skórnych i wenerycznych i włosów

Gabinet Röntgena i światło-lecznicze

ul. Piotrkowska 144

róg Ewangelickie

Telef. 29-45.

Przyjmuje od 8-11

6-8 Dla pań od

piętna poczekalnia od 5-6 pp

**Dr. med.**

**L. Prybulski**

Zawadzka № 1

Telefon Nr 25-38

Choroby skórne

włosów weneryczne i mocznikowe

leczenie światłem Lampa kwarcowa

Röntgena

Przyjmuje od 9-2

od 5-8 Dla pań od 4-6

Oddzielna poczekalnia.

**Rożmalte Lokale**

Ogłoszenie. Komornik przy Sądzie Okręgowym w Ło-

źcu, Jan Rzymowski (zmarłego) rodzinie zamieszkały w Ło-

źcu (nr.) z utrzymaniem dźi przy ulicy Za-

łub bez Oferty w wadzkiej 7 na zasa-

admin. tego pisma dzie art. 1030 U P sub „Solidnemu“.

C ogłasza, że w dniu 8 kwietnia

1926 r. od podziw

10 rano w Łodzi wynajęcia dla bez-

przy ul. y Wólczan

dzietnego małżeń-

skiej № 57 odbędzie się ewentualnie

nie stawa ewentualnie

się sordedz z prze

dia dwóch panów

targu publicznego. Gdańska 35 m 7

tu homoci, należą

cych do Szmula

Sztajnberga i skła-

dających się z mebli, kasy ogniowej

i odpadków welnianych oszacowanych

na sumę zł. 1010

Łódź, dnia 8 lutego 1926 r. Komornik

Rzymowski 388

frontowy pokój u

meblowany do

10 rano w Łodzi wynajęcia dla bez-

przy ul. y Wólczan

dzietnego małżeń-

skiej № 57 odbędzie się ewentualnie

nie stawa ewentualnie

się sordedz z prze

dia dwóch panów

targu publicznego. Gdańska 35 m 7

tu homoci, należą

cych do Szmula

Sztajnberga i skła-

dających się z mebli, kasy ogniowej

i odpadków welnianych oszacowanych

na sumę zł. 1010

Łódź, dnia 8 lutego 1926 r. Komornik

Rzymowski 388

frontowy pokój u

meblowany do

10 rano w Łodzi wynajęcia dla bez-

przy ul. y Wólczan

dzietnego małżeń-

skiej № 57 odbędzie się ewentualnie

nie stawa ewentualnie

się sordedz z prze

dia dwóch panów

targu publicznego. Gdańska 35 m 7

tu homoci, należą

cych do Szmula

Sztajnberga i skła-

dających się z mebli, kasy ogniowej

i odpadków welnianych oszacowanych

na sumę zł. 1010

Łódź, dnia 8 lutego 1926 r. Komornik

Rzymowski 388

frontowy pokój u

meblowany do

10 rano w Łodzi wynajęcia dla bez-

przy ul. y Wólczan

dzietnego małżeń-

skiej № 57 odbędzie się ewentualnie

nie stawa ewentualnie

**Ogłoszenia:** ZWYCZAJNE 8 gr. za wiersz milimetr. (na stronie 10 szpilt). W TEJCSIE 40 gr. za wiersz mil. (na stronie 4 szpilt). NEKROLOGI I NADESLANE 30 gr. za wiersz mil. (na 4 szpilt). Zaręczynowe i zaślub. po teksie 10 złoty. Zamiejscowe o 50 proc. Zagraniczne o 100 proc. Drobna 10 gr. Poszukiwanie pracy 5 gr. Najmniejsze 50 gr.

„Ilustrowana Republika“ i „Express Wieczorny“ łącznie z odnośnikiem do domu zł. 7,50 mes.

Wydawca: Dr. Leszek Kirken. Redaktor: Wacław Smólski. Członkami wydawnictwa „Republika“ sp. z ogn. odd. Piotrkowska 45 i 15.